

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ “Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2020-2021

Επώνυμο:.....

Όνομα:.....

Πατρώνυμο:.....

Σχολείο που φοιτώ:.....

Τάξη: ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ, Μαρούσι, 28/03/2020

Βαθμολογία Α' Βαθμολογητή 100βάθμια

Αριθμητικώς

Ολογράφως

Υπογραφή

Εξεταζόμενο Μάθημα: Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Α

Διάρκεια Εξετάσεων: 1:30'

Βαθμολογία Β' Βαθμολογητή 100βάθμια

Αριθμητικώς

Ολογράφως

Υπογραφή

ΚΕΙΜΕΝΟ 1^ο

ΤΟ ΑΛΟΓΑΚΙ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ

Επάνω στην Ακρόπολη έχω ένα φίλο, που τον αγαπώ πολύ. Του κάνω τακτικά συντροφιά, γιατί μου αρέσει να περπατώ εκείνη την ώρα του δειλινού. Τότε μπορώ να χαρώ τον ήλιο που σβήνεται και χάνεται πίσω από τ' αττικά βουνά, παίρνοντας μαζί του το λαγαρό φως της ημέρας.

Προχωρώ ανάμεσα από τα σπασμένα μάρμαρα, φτάνω στον Παρθενώνα, ανεβαίνω τα σκαλιά και βρίσκομαι στην ανατολική είσοδο του ναού. Τότε σηκώνω τα μάτια μου ψηλά και λέω «καλησπέρα» στο μικρό μου φίλο. Γιατί ο φίλος μου είναι το μαρμάρινο αλογάκι από το άρμα της Σελήνης, που στολίζει το ανατολικό αέτωμα του Παρθενώνα.

Με το αλογάκι έχουμε γνωριστεί εδώ και πολύ καιρό κι η φιλία μας είναι δυνατή κι ατράνταχτη. Είναι από τις φιλίες εκείνες που δε σβήνουν ποτέ, γιατί τις δένει η ομορφιά και η αγάπη. Το άλογο που αγαπώ – κι ας είναι από πέτρα – έχει σάρκα και αίμα.

Όλο το αέτωμα παρίστανε τη γέννηση της Αθηνάς, που πήδησε πάνοπλη μέσα από το κεφάλι του πατέρα της, του Δία. Μεγάλα αγάλματα, σε υπερφυσικό μέγεθος, γέμιζαν το τύμπανο του αετώματος. Θεοί και θεές κοίταζαν ξαφνιασμένοι την παρθένα, που γεννήθηκε με τόσο πρωτόφαντο τρόπο.

Εκτός από το πλήθος των έκπληκτων θεών, ο Φειδίας είχε ζωντανέψει μέσα στο χώρο του αετώματος το άρμα του ήλιου και το άρμα της σελήνης. Τα άλογα, στο άρμα του ήλιου, είχαν

μια υπέροχη κίνηση, καθώς προσπαθούσαν ν' ανέβουν στο στερέωμα κι από την άλλη μεριά τ' αδέρφια τους, στο άρμα της σελήνης, χάνονταν στη γωνία, φέρνοντας στον κόσμο το βαθύ σκοτάδι.

Όλα αυτά τα υπέροχα γλυπτά χάθηκαν και καταστράφηκαν. Αυτό στάθηκε μια πραγματική συμφορά όχι μόνο για τον Παρθενώνα και τους Έλληνες μα και για την ανθρωπότητα ολόκληρη. Το μόνο που γλίτωσε από τον όλεθρο είναι το αλογάκι που αγαπώ, αλλά κι αυτό το έκλεψαν και βρίσκεται τώρα στο Βρετανικό Μουσείο. Στο κατεστραμμένο αέτωμα δε βλέπει κανείς παρά το εκμαγείο¹ του. Μέσα στη δυστυχία της καταστροφής είναι μεγάλο ευτύχημα που σώθηκε τουλάχιστον αυτό. Είναι το πιο τέλειο άλογο στην ιστορία της τέχνης!

Κάτω από την επιδερμίδα του ξεχωρίζουν τα κόκαλα του κρανίου. Είναι κουρασμένο και ιδρωμένο. Το δέρμα του τεντώνει, τα ρουθούνια του τρεμουλιάζουν. Το στόμα του, μισάνοιχτο, πάει να μιλήσει, να εξιστορήσει τα θαυμαστά οράματα της νύχτας και των αστεριών. Οι φλέβες του διακρίνονται κι είναι γεμάτες μυστηριακή δύναμη. Το μάτι του λάμπει ζοηρό, σαν να μετρά την άβυσσο, όπου θα βυθιστεί σε λίγο με το άρμα που σέρνει. Η χαίτη του ορθώνεται περήφανη.

Στο εργαστήριο του Φειδία βρέθηκε σ' έναν κόσμο γεμάτο κίνηση, ζωή και δράση. Δίπλα του έστεκαν αγαλμάτινες θεές με ωραία πτυχωμένα φορέματα, θεοί που λιάζονταν στον ήλιο, κι όλοι μαζί στερεώθηκαν τελικά στο αέτωμα του πιο λαμπρού ναού του κόσμου. Εκεί πάνω έζησαν μέρες δόξας και μεγαλείου. Έλληνες και ξένοι σήκωναν θαμπωμένοι το κεφάλι και τα θαύμαζαν.

Τώρα το μοναχικό αλογάκι σέρνοντας το άρμα του εδώ και 2.300 χρόνια, έχει τραυματιστεί σοβαρά. Το μάρμαρο χαράχτηκε. Τ' αυτιά του ακρωτηριάστηκαν. Στα μάτια και στο λαιμό βαθιές πληγές είναι έτοιμες να στάξουν αίμα. Μα στέκει γεμάτο αξιοπρέπεια μέσα στη μοναξιά και τη θλίψη του, στη γωνιά που το τοποθέτησαν, κατάλοιπο μιας ανεπανάληπτης εποχής.

ΠΗΓΗ: ΑΓΓΕΛΚΗ ΒΑΡΕΛΑ

1. εκμαγείο: το αποτύπωμα μιας μορφής ή ενός σχήματος σε εύπλαστη ύλη όπως π.χ. κερί, γύψο κλπ.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2^ο

Μαθητές από την Κρήτη τραγούδησαν το «Τζιβαέρι» της ξενιτειάς στο Βρετανικό Μουσείο μπροστά στην κλεμμένη Καρυάτιδα.

Τζιβαέρι (= Θησαυρέ): δημοτικό τραγούδι-μοιρολόγι της ξενιτειάς.

ΠΗΓΗ: newsitamea.gr/2020/02/11

Α. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Κείμενο 1

1. Βάλε την ένδειξη Σ (σωστό) ή Λ (λάθος) δίπλα σε κάθε μία από τις παρακάτω φράσεις:

1. Πάνω στην Ακρόπολη ο αφηγητής έχει έναν φίλο με τον οποίο παίζουν μαζί -
2. Το αλογάκι ήταν μέρος της μαρμάρινης διακόσμησης του Παρθενώνα. -
3. Η φιλία του αφηγητή με το αλογάκι στηρίζεται στο κοινό συμφέρον –
4. Το αλογάκι ήταν έργο του Φειδία –
5. Το αλογάκι έσερνε το άρμα του Ήλιου –
6. Το αυθεντικό αλογάκι βρίσκεται ακόμη στον Παρθενώνα –.....

2. Συμπλήρωσε τα κενά του παρακάτω κείμενου χρησιμοποιώντας λέξεις από το κείμενο 1 και προσέχοντας να μην αλλάζει το νόημα του:

“Στο ανατολικό του Παρθενώνα βρίσκεται ένααλογάκι, το οποίο προέρχεται από μια μεγαλύτερη παράσταση της Το συγκεκριμένο άγαλμα χαρακτηρίζεται για τον εξαιρετικό τρόπο που αποτυπώνει την κίνηση του αλόγου. Το μεγαλύτερο μέρος της παράστασης έχει καταστραφεί, κάτι που κατά τον συγγραφέα αποτελεί για όλο τον Στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μικρού αλόγου, ανήκουν επίσης τοτου μάτι, και η χαίτη. Θεωρείται, λοιπόν, ένα μιας εποχής.

Κείμενο 2

1. «Δάκρυσε ο πλανήτης»
2. «Άρωμα Ελλάδος στο Βρετανικό Μουσείο»
3. «Δακρυσμένοι μαθητές τραγουδούν το Τζιβαέρι της ξενιτειάς μπροστά στην Καρυάτιδα»
4. «Εικόνες που γεμίζουν υπερηφάνεια»
5. «Το μοιρολόι μαθητών από την Κρήτη στην ξενιτεμένη Καρυάτιδα» ...

Παραπάνω είναι μερικοί από τους τίτλους που χρησιμοποιούν τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης προκειμένου να μεταδώσουν την είδηση διαμαρτυρίας των Ελλήνων μαθητών στο Βρετανικό Μουσείο για την κλεμμένη Καρυάτιδα. Διάλεξε έναν από τους παραπάνω τίτλους, που νομίζεις ότι εκφράζει καλύτερα το κείμενο 2 (την εικόνα και το μοιρολόι), και εξήγησε με συντομία γιατί τον επέλεξες.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Β. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΟΡΦΗΣ

Β1. Γραμματική

«**Προχωρώ** ανάμεσα από τα σπασμένα μάρμαρα, **φτάνω** στον Παρθενώνα, **ανεβαίνω** τα σκαλιά και **βρίσκομαι** στην ανατολική είσοδο του ναού. Τότε **σηκώνω** τα μάτια μου ψηλά, **βλέπω** το μικρό μου φίλο και **λέω** “καλησπέρα»:

Ξαναγράψε το παραπάνω απόσπασμα από το κείμενο **1** ξεκινώντας με τη φράση:
«**Εκείνη τη μέρα...**», κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Εκείνη τη μέρα ανάμεσα από τα σπασμένα μάρμαρα,
στον Παρθενώνα, τα σκαλιά και στην
ανατολική είσοδο του ναού. Τότε τα μάτια μου ψηλά,
το μικρό μου φίλο και «καλησπέρα».

Β2. Συντακτικό

1. Αναγνώρισε συντακτικά τους κύριους όρους της παρακάτω πρότασης:

«**Θεοί και θεές κοίταζαν ξαφνιασμένοι την παρθένα**»:

Ρήμα :

Υποκείμενο :

Αντικείμενο:.....

Κατηγορούμενο:

Β3. Λεξιλόγιο

Να αντικαταστήσεις τις παρακάτω μαυρισμένες λέξεις με άλλες συνώνυμες, χωρίς να αλλάζει το νόημα του κειμένου:

α. Τα άλογα, στο άρμα του ήλιου, είχαν μια υπέροχη κίνηση, καθώς προσπαθούσαν ν’ ανέβουν στο **στερέωμα** (.....).

β. Θεοί και θεές κοίταζαν **ξαφνιασμένοι** (.....) την παρθένα, που γεννήθηκε με τόσο **πρωτόφαντο** (.....) τρόπο.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2020-2021

www.elp.gr

ΠΡΟΧΕΙΡΟ